№ 342 — 1878 ԱՂՈՍՏՈՍ 23 ՇԱԲԱԹ — ԻՖԻՆՃԻ ՄԷՋ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՈՊՈՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

ՕՍԱՄԱՆՅԱՆ ԻՇԽԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 150 »
Իւչ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՇԽԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 350 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 170 »
Իւչ այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։
Բօսֆոր իւմրէթի տախիլ տիր։

Մէյմալիքի էմնէպիյէտէ վէ գայիմէ թէտավիւ թէմէյէն վիլայէտաս ապօնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսֆոր իւմրէթի, սիրքէյի իսպիտէ օլարագ ախզ օլունմաղ տըր։

1 ղրուշլուգ գայիմէ

ԱՎՍԹՐԻԱՅԻ ԵՎ ՍԱՌԲԻՅԻ ՀԱՄԱՐ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՏԷՐ

ԱՍԻԹԱՆԷ 23 ԱՂՈՍԹՈՍ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Հալը հաղորդմամբ կիթափքճէ հալը խաթէր օրմայա պաշլայոր. տիւն թէլէկրաֆլարընն տիւի երէք թուութուլտու, պիզէ գալսա հիչ սեյլէյէմէզ օրտալար, տահա խաչէրը օյուրուտու, չիւնքի մէժուլ իթմէյիզ քի պիր էյի խապէր կէթիրսինէր։

Աւսթրիա իլէ Եունան մէսէլէսինտէն հանկըսընն զիատէ աղբուրը վար տէյի պիզէ սիվալ օլունսա, իքիսի տէ աղբր տըր, ֆագաթ Պօնա մէսէլէսի տահա աղբր տըր տէյէպիլիրիզ։

Աչիքեար կէօրիւնիյօր քի պու կիւնքի կիւն Աւսթրիա եալընըզ Պօնանընն իսթիյասընա գանատթ իթմէյիպ, Նօվի պազար վէ Միթրօվիչա տա թէճավուզ իթմէք իսթէյօր, Միթրօվիչա քի, չէմէնտրիերի սէպէպի իլէ Սէլանիք տէմէք տիր։

Նէ տիր պունուն սէպէպի, միւմքին մէրթէպէ թարիֆ իտէմ։

Մատէմ քի Էվրօբա բօլիթիգասը մէնֆաթ բօլիթիգասը տըր, պիր Էվրօբա խարթասը ալըպնազար իթտիլիմիզ հալտէ կէօրիւրիւզ քի, Աւսթրիա Թիճարէթինէ վէ տահա տօղրո սու Աւսթրիա իլէ Մաճար վէ Ալմանիա Թիճարէթինէ շարգտա իրի պէօյիւք ճատտէ վար. պիրիսի Աարիանթիգ տէնիզինտէն քի Վէնէտիկ քէօրֆէզի տախի տէնիր վէ պունուն պաշը Թրիէսթէ տիր. տիկերի Թուրատան քի Դարա տէնիզ վասրլ օլսուր վէ պունուն տա պաշը Վիէննա տըր։ Աւսթրիանընն էն պէօյիւք մէնֆաթը շարգտա քի Թիճարէթի օլուպ, պու Թիճարէթէ տախի չու իքի ճատտէ սայէսինտէ մալիք օլաճաղը տէրքեար իսէ տէ, պու իքի ճատտէ տախի Աւսթրիայա էմին տէյիլ տիր, վէ հէյնի հաճէթտէ իրիսի տէ գաբանբլապիլիր տէ։

Մալիմ տիւր քի, Աարիանթիգ տէնիզի, Նիսպէթլէ տար պիր տէնիզ օլուպ, պիր վէ պէօյիւք թարաֆը իթալիա էլինտէ տիր, վէ պու կիւնքի կիւն Իթալիա պահբիյէսի Աւսթրիատան չօգ գուվվէթլի օլտուղունտան պիր մուհարէպէ վագթընտա պու եօլու Իթալիա, Աւսթրիա Թիճարէթինէ քեամիլէն գաբայապիլիր։

Իքինճիսի Թունա ճատտէսի օլուպ, վագտա Թունանընն սէրպէսթ օլմասը գօնկրէ դարարընտան իւէ տէ, Թունա Նիհայէթ Դարա տէնիզէ ադար, վէ Օթամպոլ պօղազը գաբանտըղը կիպի Դարա տէնիզ պիր կէօլ սայըլըպ, Թիճարէթէ եարար օլմազ, պըրազալըմ սաղ թէրաֆընընն Պուլկարիսթան խանընէթի օլաճաղընը, վէ սօլ թէրաֆը աղբրընընա տա Բուսիանընն Պէսարապիատան եան նաշարղընը քի, իսքէնտիրի վագթի իչի թաշ տօլու պիր գաչ կէմի պաթըրըպ Թունա աղբընը գաբայապիլիր։

Պինանէն ալէյհ, Ավսթրիայա պիր իւչինճի վէ տահա սալիմ պիր ճատտէ լազըմ ըտր, էլզէմ իսի, քի խարթայա նազար օլունուգտա, Պանեալուգա, Պօնա, Նօվի պազար, Միթրօվիչա վէ Սէլանիք ճատտէսի տիր։

Պու ճատտէնին տէյիլ եալընըզ Ավսթրիայա, իլա Մաճարատա Ալէմանիայա տա պէօյիւքլուղումու վար ըտր, վէ Պօնա իսթիլասընընն գօնկրէտէ Ալմանթէրտան թէքիֆ օլունտուղու, վէ Մաճարլար պու գատար Օսմանլըյա տօսթ իլէն, պունա սէս չըգարմատըգլարը պու պահսըմըզը թաստիգ իսէր։

Վիէննատան սկէանիյէ օլսուն օլսուն տա պին քիլօմէթրօլուգ պիր մէսաֆէ օլսուն. Ավսթրիա իսթէր քի Վիէննատան Սէլանիյէ պիր չըմէնտրֆէր եարընը; վէ իւչիւնճիսի ճատտէ էկիպ պունու գուլլանընը, պու չըմէնտրֆէր պիթթագի Պօնատան վէ Նօվիպազարտան կէչիպ, Միթրօվիչայա պիրլէշմէլի տիր։ Մուգատտմա պու չըմէնտրֆէրի Պիղ եարանագ ըտրը, ֆագաթ Սէլանիքտէն պաշլայըպ Միթրօվիչատան էօթէյէ կիտէմէտիք, Պօսնա վիլայէթինտէ չըմէնտրֆէր եարմագ արազիճէ պէօյիւք միւշքիլաթ չըգտը էօնիմիզէ, բէք աղբր մասրաֆլար վէ վիլայէթին պիր հալը տատյիչտէ պուլունմամաղը տա պաշղա։ Լաքին Ավսթրիա իչուն պու իւչտէօրթ եիւզքիլօմէթրօ չըմէնտրֆէրի եարմագ, սու իչմէտէն գօլայ ըտր։ Էվրօբանընն էն զօր չըմէնտրֆէրէրի Ավսթրիատա օլուպ, օ պէօյէ միւշքիլաթտան գօրգմաղ ըտր։

Հալ պու քի, Ավսթրիա Թիճարէթինէ պէօյէ պիր եէնի ճատտ ատմագ, Ավսթրիա Թիճարէթի մէրքէզինի պիւթիւն պիւթիւնէ Թէպտիլ իթմէք իտի, օնուն իչիւն պունա պիր պէօյիւք էմնիյէթ լազըմ ըտր, չիւնքի պու տա Թրիէսթէ վէ Թունա կիպի գաբանընը պիր եօլ օյուր իսէ պէյհիւտէ զահմէթ չէքիլիպ, պէյհիւտէ խազինէյէ Թէլեֆ իտիլմիշ օյաճաղ իտի։

Իչթէ Աւսթրիանընն Պօսնայը իսթիյա իթմէսինին ասըլ սէպէպի պու իտի, քի օրատան պիր էմին վէ սէրպէսթ չըմէնտրֆէր եարընը. Պօսնա Օսմանլը իտարէսինտէ օլտուգճա, եախօտ իտարէ բուգալըմ սաղ թէրաֆընընն Պուլկարիսթան խանընէթի օլաճաղընը, վէ սօլ թէրաֆը աղբրընընա տա Բուսիանընն Պէսարապիատան եան նաշարղընը քի, իսքէնտիրի վագթի իչի թաշ տօլու պիր գաչ կէմի պաթըրըպ Թունա աղբընը գաբայապիլիր։

Պինանէն ալէյհ, Ավսթրիայա պիր իւչինճի վէ տահա սալիմ պիր ճատտէ լազըմ ըտր, էլզէմ իսի, քի խարթայա նազար օլունուգտա, Պանեալուգա, Պօնա, Նօվի պազար, Միթրօվիչա վէ Սէլանիք ճատտէսի տիր։

Պու ճատտէնին տէյիլ եալընըզ Ավսթրիայա, իլա Մաճարատա Ալէմանիայա տա պէօյիւքլուղումու վար ըտր, վէ Պօնա իսթիլասընընն գօնկրէտէ Ալմանթէրտան Թէքիֆ օլունտուղու, վէ Մաճարլար պու գատար Օսմանլըյա տօսթ իլէն, պունա սէս չըգարմատըգլարը պու պահսըմըզը թաստիգ իսէր։

Վիէննատան սկէանիյէ օլսուն օլսուն տա պին քիլօմէթրօլուգ պիր մէսաֆէ օլսուն. Ավսթրիա իսթէր քի Վիէննատան Սէլանիյէ պիր չըմէնտրֆէր եարընը; վէ իւչիւնճիսի ճատտէ էկիպ պունու գուլլանընը, պու չըմէնտրֆէր պիթթագի Պօսնատան վէ Նօվիպազարտան կէչիպ, Միթրօվիչայա պիրլէշմէլի տիր։ Մուգատտմա պու չըմէնտրֆէրի Պիղ եարանագ ըտրը, ֆագաթ Սէլանիքտէն պաշլայըպ Միթրօվիչատան էօթէյէ կիտէմէտիք, Պօսնա վիլայէթինտէ չըմէնտրֆէր եարմագ արազիճէ պէօյիւք միւշքիլաթ չըգտը էօնիմիզէ, բէք աղբր մասրաֆլար վէ վիլայէթին պիր հալը տատյիչտէ պուլունմամաղը տա պաշղա։ Լաքին Ավսթրիա իչուն պու իւչտէօրթ եիւզքիլօմէթրօ չըմէնտրֆէրի եարմագ, սու իչմէտէն գօլայ ըտր։ Էվրօբանընն էն զօր չըմէնտրֆէրէրի Ավսթրիատա օլուպ, օ պէօյէ միւշքիլաթտան գօրգմաղ ըտր։

Հալ պու քի, Ավսթրիա Թիճարէթինէ պէօյէ պիր եէնի ճատտ ատմագ, Ավսթրիա Թիճարէթի մէրքէզինի պիւթիւն պիւթիւնէ Թէպտիլ իթմէք իտի, օնուն իչիւն պունա պիր պէօյիւք էմնիյէթ լազըմ ըտր, չիւնքի պու տա Թրիէսթէ վէ Թունա կիպի գաբանընը պիր եօլ օյուր իսէ պէյհիւտէ զահմէթ չէքիլիպ, պէյհիւտէ խազինէյէ Թէլեֆ իտիլմիշ օյաճաղ իտի։

Իչթէ Աւսթրիանընն Պօսնայը իսթիյա իթմէսինին ասըլ սէպէպի պու իտի, քի օրատան պիր էմին վէ սէրպէսթ չըմէնտրֆէր եարընը. Պօսնա Օսմանլը իտարէսինտէ օլտուգճա, եախօտ իտարէ

Ս. Բէթերսպուրգ, 3. — Հիւքիմէթ, Բօսոր գոմիսիոնունուն բարօրութեան տօլայը հիսատէթլէնմիշ տիր։

Պէլիրատ, 3. — Բրէնս Միլան նիշ վէ Շէհիր քէօյ վէ Վրանիա վէ Էկսգօվաչ չէհրէրինէ կիրէճէք տիր։

Բարիս 3 իւլուլ

Օսմանը գոնսօլիտէսի

տէրլուտ	13 95
գաբանտը	14 10
Վիէննա 3 իւլուլ	
Աժիո (ֆիօր)	100 10
Ռումէլի Եբմէն (ֆիօր)	26 80

ՏԱԼԻԹԻՅԷ

Էվվէլքի կիւն Աւսթրիա տէվլէթի թարաֆընտան Պապը Ալինին թէրիֆաթընա ճէվապնամէ կէլտիյի վէ պու ճէվապ մասլահաթը դարիպէն թէսվիհէրէկիր օլմասընա իւմիտպախշ օլտուղունու Վ-էճէ եազրեօր։

— Եունանիսթան գապինէթօսու թարաֆընտան Պապը Ալիհէ հուտուտ թէսվիյէսի գոմիսիոնունտա պուլունմագ իւզրէ մէմուրլար կէօնտէրիլմէսի իշար օլունտուղունու եազմըշ իսէք. թարաֆը Պապը Ալիտէն պու պատտէ ճէվապ իթա գէլընմամըշ օլմաղլա, Եունան գապինէթոսու, իւշ կիւն տահա ինթիզար իտէրէք ճէվապ վիրուտ իթմէսինի թագտիրտէ, պու սիքիւթէ ճէվապը էյտտ մանասը վէրէճէյինի վէ տէրհալ տուէլի մուազզամանընն թէվասսութլարընընա միւրաճաաթ իտէճէյինի պիլտիրմիշ տիր։

— Բուսիա ասքէրի Պաթում ճիվարընտա վագի Սէլէնճէր նամ մէվքէնա կէլիպ, օրատան գոմանտան, Լազարա խիթապէն պիր պէեանանամէ նէշր իտէրէք, պունտա, եէրլէրինտէ գալանլարա ճան վէ մալ վէ ըրզ թէէմին օլունաճաղը վէ հիչ պիր կէօնա թէսալլութ իտիլմէյէճէյի պէյան գէլընմըշ, վէ Լազ բուէսասը պու պէհանանամէյէ իթիմատ իտէմէյէճէքլէրինի ճէվապէն պիլտիրէրէք, ճիմլէթէն հիճբիր իտէճէքլէրինի Պապը Ալիհէ թէպտիլ իթմէլերի իլէ, քէնտիլէրինէ Անատօլուտան եէրլեր վէրիլմէք իւզրէ, իգթիզայը հալ եէրտէսթի թէզէքքիւր պուլունմուշ տուր։

— Թրապզօնտան ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Պաթումտան օրաեա խայը միւհիմմաթը հարպիյէ նագլ օլունույօր իմիշ։

— Բուս ասքէրի բէրաբերբէյ ավտէթ իթմէքտէ օլուպ, գալանլար տախի եագընտա թէքիրտաղընա չէքիլէճէք, վէ օ վագթ, ինկիլիզ տօնանմասը, Մարմարա տէնիզինտէ քաշա լիմանընա կիտէճէք տիր։

— Ժէնէրալ Գաբգա թարաֆընտան նաֆիա նէզարէթինէ վէրիլէն չըմէնտրֆէր լայհասը նէզարէթճէ գապուլ օլունմաղլա, մէճլիսի վիլայէտտա թէզէքքիւր ղալընմագ իւզրէ Պապը Ալիհէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Մուգատտմա, ղըմէնտրֆէրէրէ տայիր պիր գաչ լայհա վէրիլտիյինտէն Գալաքանընը լայհասը թէրճիհ օլունտուղու անլաշըլըյօր։

— Ցիւն սաաթ 6 1/2 ռատէլէրինտէ Գումգարու ճիվարընտա պիր միւսլիման խանէսինտէն ատթէշ զուհուր իտէրէք, եթրաֆա սիրաեէթ իթմէքսիզին պատըրըմըզ տըր։

— Մարաշ միւթէսարրըֆը սատաեթլու վէյսի բաշա հազրէթլէրի, պու կիւն մահէլի մէմուրիեէթինէ կիտէյօր։

— Վ-էճն զաղէթասը, մաթպասընա մախսուս օյարագ պու սապահի նիւսխէսինտէ չու թէլէկրաֆլարը տէրճ իտիյօր։

Մէրսին 21 աղոսթոս (բաղար իրթէսի).— Իգզէթ բաշա հազրէթլէրինին մայէթինտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ, վարօրը հիմահունատան պու կիւն պուրաեա չըգտը, եարընը Ատանաեա կիտէճէք տիր։

Ատանա, 22.— Միրիվա Մաղհար բաշա մայէթինտէ Գօզանա էօնտէրիլէն ասաքիրի Շահանէնին միւհիթաճ օլտուղու երզագ, օրալարընն ահվալընա վագրֆ օլան Ատանա խանէատանընտան Ահմէտ պէյէ թէսլիմէն կէօնտէրիլմիշ իտի. վէ երզագը մէկքիւրէ պու քէրրէ սալիմէն Սիստէ ասաքիրի շահանէնէ էյալ ու թէսլիմ իտիլմիշ տիր։

Սիս, 22.— Միրիվա Մաղհար բաշա մայէթինտէքի թապուր, Գօզան միւթէսարրըֆլըդ մէրքէզի օլան Սիսէ կիրան։ Գօզան աշայիրի միւթէպէրանընտան պաղլարը թարաֆընտան վէրիլէն մալիմաթա կէօրէ, պունլարընն ֆամիլիալարընընն պուլունտուղու տաղլարա, Գօզան օլունուն (Ահմէտ բաշա) պաղթէթէն (արանսըզ) կէլմէօնտէն նաշի, խէվֆի ճան իլէ մէրգումար անընն էմրինէ իթաաթ իթմիշ իսէլեր տէ, մաղրունը ափվ ու մերհամէթ օլմասընը իսթիրհամ իթմէլերի իւզերինէ, թէէմինաթը լազմէեի հավի քէնտիլէրինէ վայիի վիլայէթ թարաֆընտան ճէվապնամէ կէօնտէրիմիշ օլմաղլա, պունունլա սայիրլէրինին տախի, տախլի տամէնի ափվ օլաճաղլարը իսթիալլ օլունուր։

— Նիշէ աղիմէթինի թէլէկրաֆ խապէր վէրմիշ օլտուղու բրէնս Միրոն, Պէրլիս ահանամէսինէ թէվֆիգէն, Սըրպիա հուտուտունու թայինէ մէմուր օլան գոմիսիօնու մուխթէլիֆին մէմուրիեթինի թէքմիլ իտինճէեէ տէկին, չէհիրի մէզքիւրտէ իդամէթ իտէճէք տիր։

Ս. Բէթերսպուրգ, 3. — Հիւքիմէթ, Բօսոր գոմիսիոնունուն բարօրութեան տօլայը հիսատէթլէնմիշ տիր։

Պէլիրատ, 3. — Բրէնս Միլան նիշ վէ Շէհիր քէօյ վէ Վրանիա վէ Էկսգօվաչ չէհրէրինէ կիրէճէք տիր։

Բարիս 3 իւլուլ

Օսմանը գոնսօլիտէսի

տէրլուտ	13 95
գաբանտը	14 10
Վիէննա 3 իւլուլ	
Աժիո (ֆիօր)	100 10
Ռումէլի Եբմէն (ֆիօր)	26 80

ՏԱԼԻԹԻՅԷ

Էվվէլքի կիւն Աւսթրիա տէվլէթի թարաֆընտան Պապը Ալինին թէրիֆաթընա ճէվապնամէ կէլտիյի վէ պու ճէվապ մասլահաթը դարիպէն թէսվիհէրէկիր օլմասընա իւմիտպախշ օլտուղունու Վ-էճն եազրեօր։

— Եունանիսթան գապինէթոսու թարաֆընտան Պապը Ալիհէ հուտուտ թէսվիյէսի գոմիսիոնունտա պուլունմագ իւզրէ մէմուրլար կէօնտէրիլմէսի իշար օլունտուղունու եազմըշ իսէք. թարաֆը Պապը Ալիտէն պու պատտէ ճէվապ իթա գէլընմամըշ օլմաղլա, Եունան գապինէթոսու, իւշ կիւն տահա ինթիզար իտէրէք ճէվապ վիրուտ իթմէսինի թագտիրտէ, պու սիքիւթէ ճէվապը էյտտ մանասը վէրէճէյինի վէ տէրհալ տուէլի մուազզամանընն թէվասսութլարընընա միւրաճաաթ իտէճէյինի պիլտիրմիշ տիր։

— Բուսիա ասքէրի Պաթում ճիվարընտա վագի Սէլէնճէր նամ մէվքէնա կէլիպ, օրատան գոմանտան, Լազարա խիթապէն պիր պէեանանամէ նէշր իտէրէք, պունտա, եէրլէրինտէ գալանլարա ճան վէ մալ վէ ըրզ թէէմին օլունաճաղը վէ հիչ պիր կէօնա թէսալլութ իտիլմէյէճէյի պէյան գէլընմըշ, վէ Լազ բուէսասը պու պէհանանամէյէ իթիմատ իտէմէյէճէքլէրինի ճէվապէն պիլտիրէրէք, ճիմլէթէն հիճբիր իտէճէքլէրինի Պապը Ալիհէ թէպտիլ իթմէլերի իլէ, քէնտիլէրինէ Անատօլուտան եէրլեր վէրիլմէք իւզրէ, իգթիզայը հալ եէրտէսթի թէզէքքիւր պուլունմուշ տուր։

— Թրապզօնտան ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Պաթումտան օրաեա խայը միւհիմմաթը հարպիյէ նագլ օլունույօր իմիշ։

— Բուս ասքէրի բէրաբերբէյ ավտէթ իթմէքտէ օլուպ, գալանլար տախի եագընտա թէքիրտաղընա չէքիլէճէք, վէ օ վագթ, ինկիլիզ տօնանմասը, Մարմարա տէնիզինտէ քաշա լիմանընա կիտէճէք տիր։

— Ժէնէրալ Գաբգա թարաֆընտան նաֆիա նէզարէթինէ վէրիլէն չըմէնտրֆէր լայհասը նէզարէթճէ գապուլ օլունմաղլա, մէճլիսի վիլայէտտա թէզէքքիւր ղալընմագ իւզրէ Պապը Ալիհէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Մուգատտմա, ղըմէնտրֆէրէրէ տայիր պիր գաչ լայհա վէրիլտիյինտէն Գալաքանընը լայհասը թէրճիհ օլունտուղու անլաշըլըյօր։

— Ցիւն սաաթ 6 1/2 ռատէլէրինտէ Գումգարու ճիվարընտա պիր միւսլիման խանէսինտէն ատթէշ զուհուր իտէրէք, եթրաֆա սիրաեէթ իթմէքսիզին պատըրըմըզ տըր։

— Մարաշ միւթէսարրըֆը սատաեթլու վէյսի բաշա հազրէթլէրի, պու կիւն մահէլի մէմուրիեէթինէ կիտէյօր։

— Վ-էճն զաղէթասը, մաթպասընա մախսուս օյարագ պու սապահի նիւսխէսինտէ չու թէլէկրաֆլարը տէրճ իտիյօր։

Մէրսին 21 աղոսթոս (բաղար իրթէսի).— Իգզէթ բաշա հազրէթլէրինին մայէթինտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ, վարօրը հիմահունատան պու կիւն պուրաեա չըգտը, եարընը Ատանաեա կիտէճէք տիր։

Ատանա, 22.— Միրիվա Մաղհար բաշա մայէթինտէ Գօզանա էօնտէրիլէն ասաքիրի Շահանէնին միւհիթաճ օլտուղու երզագ, օրալարընն ահվալընա վագրֆ օլան Ատանա խանէատանընտան Ահմէտ պէյէ թէսլիմէն կէօնտէրիլմիշ իտի. վէ երզագը մէկքիւրէ պու քէրրէ սալիմէն Սիստէ ասաքիրի շահանէնէ էյալ ու թէսլիմ իտիլմիշ տիր։

Սիս, 22.— Միրիվա Մաղհար բաշա մայէթինտէքի թապուր, Գօզան միւթէսարրըֆլըդ մէրքէզի օլան Սիսէ կիրան։ Գօզան աշայիրի միւթէպէրանընտան պաղլարը թարաֆընտան վէրիլէն մալիմաթա կէօրէ, պունլարընն ֆամիլիալարընընն պուլունտուղու տաղլարա, Գօզան օլունուն (Ահմէտ բաշա) պաղթէթէն (արանսըզ) կէլմէօնտէն նաշի, խէվֆի ճան իլէ մէրգումար անընն էմրինէ իթաաթ իթմիշ իսէլեր տէ, մաղրունը ափվ ու մերհամէթ օլմասընը իսթիրհամ իթմէլերի իւզերինէ, թէէմինաթը լազմէեի հավի քէնտիլէրինէ վայիի վիլայէթ թարաֆընտան ճէվապնամէ կէօնտէրիմիշ օլմաղլա, պունունլա սայիրլէրինին տախի, տախլի տամէնի ափվ օլաճաղլարը իսթիալլ օլունուր։

— Նիշէ աղիմէթինի թէլէկրաֆ խապէր վէրմիշ օլտուղու բրէնս Միրոն, Պէրլիս ահանամէսինէ թէվֆիգէն, Սըրպիա հուտուտունու թայինէ մէմուր օլան գոմիսիօնու մուխթէլիֆին մէմուրիեթինի թէքմիլ իտինճէեէ տէկին, չէհիրի մէզքիւրտէ իդամէթ իտէճէք տիր։

ԼՐԱԳԻՐ ՎԷ ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՏԵԱՐ

Իշպու ռուսի աղօսթօսուն 16 ընճը չարշամպա կիւնիւ 336 նուսմէրօ իլէ թապ օլունան Թէրճէմանը էֆքեարը տէօրտիւնճիւ սահիֆէսինին զիյրինտէ չու վէճհ իլէ եազըը իտի։

Թէ՞ դազէթասընին բօսթա իլէ ալընան սօն նիւսխէսինտէ, աթիտէքի թէլէկրաֆնամէ կէօրիւլմիւշ տիւր։

«Թիֆլիս, 18 աղօսթօս.

«Շէհրիմիզտէ թապ ու նէշր օլունան Մշկ նամ էրմէնի կազէթասը հաղիրան 4 թարիխի տէվրէթը Անիյէ վէ Ինկիլթէրրա մուգավէլէսինտէն խօշնուտ օլմայօր. պու կազէթանըն իֆատէսինէ կէօրէ, ինկիլիզ հիմայէսի Անատօլուտա պայրճա Միւսիմանլարա ֆայիտէլի օլաճագ տրր. իմտի Մշկ կազէթասը Թիւրքիատան հիճրէթ էտէտէնէ (չգազթել) էրմէնիլէրէ թավսիյէ իտէյօր։ չէօյլէ քի, մէմլէքէթի, պատաղին ինկիլթէրրանըն հիմայէսի Թահթընտա պուլունանճագ օլան միւսլիմանլարա թէրք իթմիշ օլմասընար։»

Վագտա պու թէլէկրաֆ Բարիստէ 20 աղօսթօս ալաֆրանկա թարիխի վէ 6330 նուսմէրօ իլէ թապ օլունան Թէ՞ դազէթասընա տէրճ օլունմուշ օլուպ, պիր նիւսխէսի Փիւրքճիւ խանընտա մութպասմրզտա մէվճուտ օլտուղունտան, իսթէյէն կէլիպ գրաաթ իտէպիլիր։

Պարատէ օգունան Թէրճէմէ տախի բէք էյի պիր չէյ տէյիլ իսէ տէ, հիչ [օլմազ իսէ թէլէկրաֆըն մանասընը օլսուն թէպտիլ իթմէմիշ տիր։

Եինէ ռուսի աղօսթօսուն 16ընճը չարշամպա կիւնիւ 762 նուսմէրօ իլէ թապ օլունան Լրագիր կազէթասընտա տախի չու վէճհ իլէ եազըը տրր։

«Տիֆխիսէն օգոստոս 18 թուով քաշուած հետևեալ հեռագիրը կը տեսնեմք Եւրոպական Թերթերու մէջ։

Տիֆխիս հրատարակեալ Մշակ անուն հայերէն թերթը Անգլիոյ և Բ. Դրան միջևը կնքուած դաշնակցութիւնը Ասիոյ տաճիկ և մահմետական ժողովրդոյ համար օգտակար։ իսկ Հայոց համար վընասակար դատելով, կը յորդորէ Հայերը, որ թողով տեղերնին Ռուսաստան գաղթեն։»

Թէրճէմէ. «Թիֆլիստէն աղօսթօս 18 բագտամ քէշիտէ օլունան աթիիզզիքը՝ թէլէկրաֆնամէի էրրէռ վրաֆալարընա կէօր ուրիզ։

«Թիֆլիստէ թապ ու նէշր օլունան Մշկ նամ էրմէնի վարագասը ինկիլիզ իլէ Պապը Ալի պէյնինտէ մէմհուր մուգավէլէնամէի Ասիանըն թիւրք վէ իսլամ ահալիլէրինէ ֆայիտէլի։ լաքին էրմէնիլէր իշիւն մուզիրը ատտ իտէրէք։ էրմէնիլէրէ նասիհաթ իտէր քի եէրլէրինի թէրք իտէրէք Ռուսիայա հիճրէթ էտէտիլէր։»

Պու իքի թէլէկրաֆ թէրճէմէսինին պիրի պիրինէ ֆէվգէլատէ մուպայէնէթի տէրքեար տրր։ Պիրինին եանի Թէրճէմանըն գավլինճէ Մշկ զազէթասը էրմէնիլէրէ այնի սէպէպ. նասիհաթ իտիյօր, քի, եէրլէրինի եուրտլարընը թէրք իտուպ տուպ Ռուսիայա հիճրէթ էտ-էտէր։

Էրմէնի միլլէթինին վէթանլարընտան գալգըպ Ռուսիայա հիճրէթ էտէտէրէ եա էտէտէրէ իքիսի պիր չէյ օլմատըղընտան, թէրճէմանը էֆքեար իլէ Լրագիրի օգուեանլար պիթթապի շաշըրճագլար ըսը քի, Թիֆլիստէքի Մշկ զազէթասընըն միլլէթէ վէրտիյի նասիհաթ նէ տիր, միլլէթ հիճրէթ իթսին մի իթմէսին մի. չիւնքի Լրագիր հիճրէթ իթսինէր տէյի եազմըշ ըսը, Թէրճէման իսէ իթմէսինէր տէյի, վէ պու տէվլէթճէտէ միլլէթճէտէ թահթը թէտրիգէ ալընմայաճագ ուֆագ պիր չէյ տէյիլ իտի։

Նասըլ քի զիրտէ իսպաթ իտիլճէք տիր, Թէրճէմանը էֆքեար էմին իտի քի, քէնտի թէրճէմէսի տօղրույուտու վէ օ հալտէ Լրագիրին եազընընընն եազընըշ օլտուղունա չիւպհէսի եօղուտու։

Նու հալտէ, Թէրճէման, Լրագիր եանըլմըշ տէյիպ կէչմէլի իտի, ֆագաթ Լրագիրին գալէմի պունու միւմքինսիզ իթտի։ Չիւնքի Լրագիր, Թէրճէման կիպի պու թէլէկրաֆը եալընը կազէթասընա տէրճ իթմէյէ գանաթ իթմէյիպ, զիյրինէ եիւզ էլլի սբրա գատար պիր միւթալաատտ տէրճ իթմիշ իտի քի, ասըլ էրմէնիճէսինի զիյրտէ նօմէրօ 1 իլէ տէրճ իթմիշիզ, (օգուլան էրմէնիճէ լիսանընընն վէ էրմէնի տրամաբանութիւնունուն Լրագիր սիւթի նէլէրինտէ նէ բէզալէթէ տիչար օլմուշ օլտուղունու բայէլայն կէօրէպիլիր։ Լաքին պու պահսբ տիկէր տիր։)

Յէմէք քի Լրագիրինքի եազընրշ եա եանըլմագ տէյիլ իտի, չու հալտէ եա պու թէլէկրաֆը Լրագիրին ալտրը էվրօբա կազէթալարը եանըլմըշ օլաճագ տր, եա եօղսա Լրագիր իբի պէօյիւք եալան վէ իքի պէօյիւք հիյլէ իթմիշ օլաճագ ըտր։

Եալանլարընպիրի չու քի, էվրօբա կազէթալարը եազբյօր տէտիյի կիպի չէ ի, հիչ պիր էվրօբա կազէթասը եազմամըշ ըսը, վէ տիկէրի տէ չու քի, եազան վար իսէ տէ Լրագիրին թէրճիւմէ իթտիյինին մուզայիրի իտի։

Իմտի Լրագիր իքի պէօյիւք հիյլէտէ պուլունտու, պիրիսի էվրօբա կազէթալարընընն եազմամըշը չէյի, եազբյօրբը տէյի միլլէթէ եութտուրմագ, տիկէրի քէնտի գաֆասընտան պիր թէլէկրաֆ իճատ իտուպ, էվրօբա կազէթալարը եազբյօր տէյի էինէ միլլէթէ եութտուրմագ։

Թէրճէման հիչ իսթէմէզ իտի քի պիր էրմէնի մուհարրիրի պու տէրէճէ պիր մէղլէթէտ պուլունսուն, օնուն իշիւնտումէրօ 2 իլէ զիյրտէ տէրճ օլունան պիր իհթարնամէսի իլէ Լրագիրի չու բաչարըղտան գուրթարմագ խսթէտի, եա իգրար էթ քի, տէ՝ տի, եանըլմըշմ վէ օ վագթ հիչ պիր գապահաթըն եօգ տուր. չիւնքի հեր կազէթա պէօյլէ եազ-, նըշըրգլարտա պուլունապիլիր եա եօգսա մատէմ քի պունու էվրօբա կազէթալերինտէն ալտամ տէյօսուն, հանկօսընտան այսքն իսէ իսմ նի վէ նօմէրօսունու կէօսթէր վէ սէն մէսուլիյէթտէն գուրթուլ։

Լրագի Թէրճէման ն պու ինսանիյէթինէ թէշէքքիր իտէճէք եէրտէ զիյրտէ ն ւմէրօ 3 իլէ մուրագգա՝ վարագա սիւրէթինտէ կէօրւլէճէյի վէճհիլէ, օ տէրէճէ պիր խօտպին վէ սբյրբդ ճէվապ վէրիր քի, օգուլան հիւքմ իթսին։

Նու հալտէ Թէրճէմանա պաշգա պիր չէյ դալմադ տէմէյէ, իլլա շու քի,

«Լրագիր հէմ եալանճը տրր, «հէմ մուհարրիր սախթէքեարը «տրր. եալանճը տրր, չիւնքի «Էվրօբա կազէթալէրինտէ օշյան «չէյի սնլարտան ալտրմ տէյի «եազայօր. սախթէքեար տրր, «չիւնքի քէնտի գաֆասընտան «եալան պիր թէլէկրաֆ ույտու«ռուպ, միլլէթի ալտաթմագ «իսթէյօր։»

Պու ճիւմլէ իլէ, մատտէ զարարսըզ պիր չէյ օլսա, էինէ գայտ իթմէզ իտի՝ բ, լաքին պու բէք աղըր պիր մէսէլէ տիր։

Թիֆլիսին Մշկ կազէթասը էրմ նիլէրէ նասիհաթ իտէյօր քի վէթանլարընը թէրք իտիւպ տէ Ռուսիայա հիճրէթ իթմէսինլէր. Լրագիր տէյօր քի, Մշկ նասիհաթ իտէյօր էրմէնիլէրէ քի վէթանլարընը թէրք իտիւպ, Ռուսիայա հիճրէթիթսինլէր, նէ գատար վէ նէ պէօյիւք ֆէրգ։

Կէլէլիմ շիմտի պունտան հասըլ օլաճագ նէվ պէ նէվ մազարրաթա։ Անատօլու էրմէնիլէրի Լրագիրի օգուտուգտա տէյճէճէքլէր, Մշկ զազէթասը պիզի Ռուսիայա տավէթ իտէյօր, վագտա Լրագիր պունու մինասիպ կէօրմէյօր իսէտէ Ցթամպօլու օլտուղունտան օնա էօյլէ տէմէք տիւշէր. չու հալտէ իչ եա պէշ քիշի Մշկ պէօյլէ տէյօր ումուշ տէյի Լրագիրէ պլտանսա տա հիճրէթ իթսէ, պիզճէ միլլէթէ պէօյիւք պիր զարար ատտ իտէրիզ, չիւնքի Մշկ էօյլէ պիր չէյ տէմէմիշ տիր։

Դագիլ տէյիլ տիր քի Թէ՞ զազէթասընա չէֆիլէն թէլէկրաֆ եանլրշ օլսուն, պու թէլէկրաֆ մուճիպինճէ Մշկ էրմէնիլէրէ եալընըշ Ռուսիայա կէչմէյին տէմէյօր. իլլա սէպէպինի տէ կէօսթէրիյօր. տէմէք քի Էլինիշ Եէրինէ Էլինիշ տէմէսի պիր թէրթիպ եա պասմա եանլրշը տէյիլ տիր, հաթթա պիր սէպէպ միւպթէնի տիր։

Ամմա տէնէճէք քի Լրագիրին զօրու նէ իտի, պէօյլէ եալանլարա վէ հիյլէլէրէ սարմայա, ճէվապը բէք գօլայ տրր. իլլէթը ումումիյէտէն օլան տալգավուդլուգ։

Չիւնքի Լրագիր վէ պազբ էմսալլէրինէ էօյլէ կէլիյօր քի, Ռուսլարը նէ գատար զէմմ վէ ֆասլ իտէրլէրսէ օ գատար սատրգ կէօրինիւպ, օ գատար ֆէյզեապ օլաճագլար։

Հալ պու քի Ռուսիանքն նէ օլտուղունու պիւթիւն ալէմ չօգտան աղնատը։ վէ աղնամըշ տրր տուղունու պիւթիւն ալէմ չօգտան աղնատը։ վէ աղնամըշ տրր վէ արթըգ Ռուսիայը զէմմ իթմէնին մատասը տա կէչտի լուզումա տա գալմատը. Ռուսիանքն Պիզէ հասըլ իթտիւի զարար վէ զիյան օ գատար պէօյիւք տիւր քի, արթըգ պիր գաչ էրմէնինին Ռուսիայա հիճրէթ իտիւպ իթմէմէսինին հէյուլա գատար պիր ճիսմի օլմամագ. վէ պունուն իլէ չունու տէմէք իսթէրիզ քի, Լրագիրին միւրատը պու տախի օլմուշ օլսա, հաճէթ տէյիլ իտի եալանյար իճատ իտիւպ տէ Ռուսիա մուվաճէհէսինտէ պիր միֆթէրի սբֆաթընտա պուլունմայա։

Չիւնքի Ռուսիա պիւթիւն էրմէնիլէրի Ռուսիայա տավէթ իթմէյի միւրատ տա իթմիշ օլսա, օ գատար հումուգու օլամագ քի, Մշակ եա պայը զազէթաշէր իլէ օնլարը տավէթ իթսին։

Հաթթա Լրագիր կիպի պիր զազէթանըն Ռուսիատա պիր էհէմմիյէթի օլսա, Ռուսիա տավա պիլէ իտէպիլիր տէ յէրէք քի։ սէն նէ սէլահիյէթլէ թէպաամտան օլան պիր մուհարրիրին եազմասըզը չէյի եազմըշ կիպի կէօսթէրիպ տէ, տէվլէթի տէ թագպիհ իտէ յօրսուն, լաքին գօրգմասըն Լրագիր, վարագասընտա գաթա պու էհէմմիյէթ եօգ տուր։

Իմտի խիւլասա իտէլիմ։

Լրագիրտէն օլան տավամըզ պու տուր։

1. Եալան պիր թէլէկրաֆ գօյուպ վէ իւզերինէ պիր պէնտ տէօչէյիպ, միլլէթի ալտաթմագ իսթէտի, քի պիր միլլէթէ պունտան պէօյիւք հագարաթ օլամազ։

2. Էվրօբա զազէթալարընտա կէօրտիւմ տէյիպ պունու իսպաթ իչիւն պիր Էվրօբա զազէթասը կէօսթէրէմէտի, վէ կէօսթէրէմէզ, չիւնքի եօգ տուր։

3 Թէրճէման քէնտիսինէ միւրվէթ իտիւպ, բաչարըղտան գուրթուլմայա եօլ կէօսթէրմիշ իքէն, պէտիք վէ խօտպինիլիք ճէվապ վէրտի։

4. Քէնտիսի Թէրճէմանըն պիր միւպթէտի միւթէրճիմինին հիչ զարարը օլմայան պիր եաղնըշընը իպթիտատա բարմաղընա սարբպ, Թէրճէմանա իթմէտիյի ըէզալէթ գալմամըշ իքէն, քէնտինին տէվլէթճէ տէ միլլէթճէ տէ զարարը պիր եալանընը Թէրճէման թասհիհէ վէ դաբաթմայա չալըշըրգտա, բսլահ օլաճագ եէրտէ Թէրճէմանըն պաշընա պիր հագարէթ չուվալը սիլքմէսի։

Թէրճէմանըն տավասը պունլար իսէ տէ, Թէրճէման պիլճիւմէ Օսմանը վէ էրմէնի զազէթալէրինի պու տավանըն ըույթինէ մէրճի իթթիխազ իտիւպ, օնլարըն վէրճէճէյի հիւքմէ թապի օլաճագընը չիմտիտէն թահիւտ իտէր։

Կէրէք մէզքիւր զազէթալէրտէն վէ կէրէք սայրը ասհապը գալէմէէն չու խուսուսա պէյանը էֆքեարէ թէնէզզիւլ պույուրան օլուր իսէ, Թէրճէմանըն լէհինէ օլսուն ալէյհինէ օլսուն, թէմամէն վէ պիւա իթիրազ վէ թէչէքքիւրէն տէրճինէ թէրճէման տայիմա հազրը վէ մունթազրը տրր։

Լաքին պէօյլէ պիր հալը նապէճասը մէյտանտա օլան Լրագիր պատագին սէօզիւնիւ մուսատտրգ պիր Էվրօբա զազէթասը կէօսթէրմէտիքճէ, պայգա հէր նէ տէսէ վէ հէր նէ եազսա, Թէրճէման ճիմճէսինին քէնինի լեմ եէքիւն հիւքմիւնտէ թուլթուպ, նէ օգուր նէ տէ ճէվապ վէրիր։

Չիւնքի Թէրճէման Լրագիրին ապէսիյաթընտան պահս իթմէյի, Թէրճէմանը օգումաղա բաղպէթ պույուրանլարա պիր բայէթսիզլիք ատտ իտիւպ, պու գատարընը պիլէ զարուրի օլտուղու հալտէ տէ, եէնէ չօգ կէօրիւր։

—

Տէրունի պէնտտէ պահս օլունան էվրագ, պէր վէճհի աթի տէրճ օլունուր։

Նօ. 1.

Տիֆխիսէն օգոստ. 18 թուով քաշուած հետեւեալ հեռագիրը կ'տեսնեմք Եւրոպական Թերթերուն մէջ։

«Տիֆխիս հրատարակեալ Մշակ «անուն հայերէն թերթը, Անգ«ղիոյ և Բ. Դրան միջևը կնքուած «դաշնակցութիւնը Ասիոյ տաճիկ «և մահմետական ժողովրդոց հա«մար օգտակար, իսկ Հայոց հա«մար վնասակար դատելով, կը «յորդորէ Հայերը, որ թողով «տեղերնին Ռուսաստան գաղ«թեն։»

Մշակայ յիշեալ յօդուածը չունին դեռ աչքի առջեւ օրպէս զի կարենամք տեսնել թէ ի՞նչպէսի իրողութեանց վրայ հիմնելով և ի՞նչ տեսակ նախադասութենէ՝ այս տեսակ հետեւութիւն մը հաներ ու եզրակացուցեր է, թէ Անգղիոյ և Թուրքիոյ մէջ կնքուած դաշնագրութիւնը Հայոց վնասակար պիտի ըլլայ և միայն Տաճկաց օգտակար։

Սակայն ասոր ալ իբր դարման՝ Հայոց Ռուսաստան գաղթելու հրաւէրէն կրնամք և իրաւունք ունիմք հետեւցնելու թէ՝ այդ դաշնակցութեան մէջ Հայոց համար տեղնուած վնասակարութիւնը՝ Հայերն աւելի գաղթականութեան մը գրգռելու ներքին դիտման մ'ստեղծումն ըլլալու է, վասն զի իմացուած էր թէ ասկէ քանի մ'ամիս առաջ այլ Ռուսիացի մէկ երկու Հայեր, որոնք ժամանակաւ Ռուսիոյ կառավարութեան մէջ պաշտօն վարած և ծառայութիւն բրած են, այս անգամ օսմ. Հայաստանի կողմերը ուղեւորութեան ելնելով, Հայերը կը յորդորեն եղեր որ ելնեն խմբովին Ռուսաստան գաղթեն։

Այս պարագայներէն ալ ներելի է մեզ հետեւցնել թէ Ռուսիոյ քաղաքականութիւնն եղած է այժմ օսմ. Հայաստանի առնուազն չկրցած տեղերուն Հայերն ալ իր երկիրը գաղթել տալ, որոյ արդիւնքն ուրիշ բան չըլլար՝ բայց եթէ օսմ. Հայաստանի մէջ Հայոց թիւը երթալով նուազցնել, մինչեւ մեր բոլոր ջանքը այդ թիւը ստուարացնելու կ'նկրտի։

Մինակ այս դէպքը բաւական է ցոյց տալու թէ՝ մեր ազգին և Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը ի՞նչքան տարբեր և ի՞նչքան հակառակ են իրարու։ Ասկից զատ ուրիշ նոր պարագայ մ'ալ կայ, որ պէտք չէ բոլորովին աչքէ հեռացնել։

Հայոց օտար երկիր գաղթականութեան դիմելը ժամանակաւ ասկէ 15–20 տարի առաջ՝ դաւանանութիւն մ'էր Դրան դէմ, և զայդ գրգռող կամ պատճառողը՝ թերևս մահուամբ կամ կախաղանաւ կը պատժուէր, այնքան Դուռը ինքնակալ կը դատէր այդ գաղթականութիւնը, մինչդեռ այսօրուան օրս բոլորովին ատոր հակառակը չրջած են դէպքերը։

Հայաստանի Հայոց եղնել խմբովին այսօր օտար աշխարհ գաղթելը՝ թերևս մեծ չարիք և օգուտ մը պիտի համարուի տաճիկ կառավարութեան, Ռումելիի գաւառներէն հալածեալ և տեղերնին դառնալու չհամարձակող այնքան բիւրաւոր մահմետական գաղթականները տեղաւորելու համար՝ տեղ բացուելով, որոց բնակութեանը համար Դուռն այսօր մեծ նեղութիւն և դժուարութիւն քաշելու վրայ է, և տակաւին ալ պիտի կրէ ընդ երկար այդ նեղութիւնը։ Դուռն այսօր չնորհակալ և երախտապարտ կը մնայ անոր՝ որ յիշեալ գաղթականները տեղաւորելու ընդարձակ և պարապ երկիր մը ցոյց կ'տայ իրեն, և տարակոյս չկայ թէ Հայոց ալ խմբովին Հայաստանի գաւառները թողով Ռուսաստան գաղթելը՝ Դրան պէտք ունեցած այդ ընդարձակ և պարապ երկիրը գտնելուն մեծ դիւրութիւն մը

ընծայած պիտի ըլլայ, մինչդեռ այժմ եթէ մէկ դաղթական Զէրքէզ մը ղրկէ 'ի Հայաստան՝ չորս կողմէն գանգատանաց ձայներ պիտի լսէ, աւելի ազէկ չէ՞ որ Հայերն, որք իրենց տրտունջներովն ու գանգատներովը այսքան ատենէ ի վեր է թէ Դրան և թէ Եւրոպայի գլուխը ցաւցուցին և դեռ պիտի ցաւցունեն, երիտասարդիկ տեղ երթան և թէ իրենք ազատին ու թէ Դուռը ազատեն և իրենց տեղ այդ երկիրներուն մէջ Բուլկիէն հալածուելով առատդակն թափառող մահմետական դաղթականներն տեղաւորուին, մանաւանդ թէ՝ որ գաւառին մէջ որ մահմետական տարրը ինչքան բազմաթիւ լինի՝ այդ գաւառին օսմանեան կայսրութեան ձեռք մնալը այնքան ապահովուած կըլայ։

Այս տեսութեամբ Մշակ լրաթերթը Բ. Դրան կողմանէ գոհունակութեան պատուանշան մը ստանալու արժանի է, զի Դրան թշնամութիւն մ'ընեմ ըսելով, թերևս անգիտութեամբ մեծ ծառայութիւն մը մատուցած պիտի ըլլայ։

Իսկ եթէ Մշակ կրնայ հաստատել թէ այս մասին թէ Դրան և թէ Ռուսիոյ շահերը միևնոյնն են, այսինքն երկուքին գործին կ'գայ որ Հայերն թողլով օսմ. Հայաստանի երկիրներն Ռուսաստան գաղթեն, այն ատեն իրաւունք պիտի ունենանք կարծելու թէ մինակ այս մասին՝ Թուրքիա և Ռուսիա դաշնակից կամ գործակից եղած են իրարու, և այն ատեն Մշակ, փոխանակ ըսելու թէ «Անգլիոյ և Թուրքիոյ մէջ կնքուած դաշնակցութիւնը միասակար պիտի ըլլայ Հայոց և օգտակար միայն Տաճկաց», աւելի ճշմարիտը խօսած պիտի ըլլար եթէ ըսեր թէ՝ «Ռուսիոյ և Թուրքիոյ դաշնակցութենէն աւելի միասակար բան չկայ Հայոց համար։» (Լրտես, 16 օգոս. Ն. 762)

Ն. 2

Էվրոբանը են պէօյիւք վէ էն միւթէպէր զաղէթալերինտէ պիլէ կէրէք թէրթիպճէ վէ կէրէք ինչաճա պազը էօյլէ եռանըշըդլար օլուր քի, պասը.մըշ վէ հէր քէսին կէօզիւ էօնիւնէ դօնուլմուշ օլմասա, ինանմագ դապէլ օլամազ։

Լաքին Լրտէս զաղէթայը միւթէպէրինին թէզայեիւտիւ չան իւ չերէքի իչիւն մէճպուրուզ տէմէյ քի տիւնքի (չաբշամպա 16 աղօսթոս) նիւսխէսինտէ օլան պիր եաղնըշըդ, տահա մաթպուաթ իճատ օլար էմսալի նամէսպուզ տուր։

Լաքին պու խուսուստա տահա զիատէ էմսալի նամէսպուզ պիր չէյ տահա վար, շու քի, պագալըմ քէնտիսի Լրագիր պու խաթատա պիրինճիլիք մէնէտը ճէլիլինի գապուլ իտէճէք մի, եօգսա Ե-ռոպ-հա Բէրլիէրէ մի պու իքրամը միւնասիպ կէօրէճէք։

Պու կիւն շու Բէրլիէրին իմինի օլուն Լրագիրտէ կէօրմէյէ պէքլէյիպ, Էիհայէթ եարընատաք, կէօրմէզ իսէք, վաճիպէյի զիմմէթիմիզ օլան թէպրիք վէ թէհնիյէթին իյիսընա մուպաշերէթ իտէրիզ։

(Թէրճէմանը էֆքեար, 17 աղոս. Ն. 337)

Ն. 3.

Թէրճէմանը էֆքեար բազմահմուտ պատուական թերթը, եչ. օր մեզ նկատմամբ կէս սիւնակ մրոտելով, գրական պայքարի մը մարտագոռ հրաւէրը կարդացայը, թերևս ասկէ առաջ մենք ստացած երկու ծանր հարուածներուն խոցը ժամանակին չկարենալով դարմանել, մեր առջևը անպատասխանի մնալուն համար, այս անգամ իւր հարուածեալ պատուոյն վրէժն առնելու բարեպատեհ առիթ մը ձեռք ձգած կարծելով։

Փանաքի՝ միջոց, զի ընտրած թերթը չատ դէշ է, բայց հոգ չէ, թող հրամմէ իր լրագրական սրբազան պարտականութիւնը ի գործ դնել անյապաղ, առանց մենք ցոյց տուուելիք բան մ'ասպասելու, զի մենք անանկ իւր կարծածին պէս՝ եւրոպական կամ տեղական թերթ, գիր, նամակ, մարդու ցոյց տուող մարդ չենք, մանաւանդ թէ ոչ այդպիսի պարտականութեան մը տակ կը նկատեմք ինքզինքնիս, և ոչալ թերճէմանի վրայ մենք հաշիւ, համար կամ բացատրութիւն պահանջելու դատաւորական կամ վնրժապետական իրաւունք մը կը ճանչնամք։

Մենք ալ շատ անգամ իր քանի մէկ սխալներն ուղղած եմք, բայց բնաւ օրինակած բնագիրն տեսնել իրմէն պահանջելու ծիծաղելի գաղափարը չենք ունեցած։

Ուստի ինչ որ պիտի գրէ թող հրամմէ գրէ, բայց որպէս զի օրինաւորապէս մտած ըլլայ 'ի պայքար պէտք է որ իրը առիթ բռնած յօդուածը նախ ամբողջապէս հրատարակէ իւր թերթին մէջ և ապա քննադատէ, որպէս զի չկրնէ եաքէն գրածը՝ Պէլճիդայի թագաւորին և թագուհւոյն ամուսնութեան հանդէսը գարդնէ։

(Լրտես, 19 օգոստ. Ն. 765)

Իտարէյի մախսուսէ վաբօրլարընտան օլուպ Գատը քէօյիւնէ իչլէեէն վէ Հիւսէյին ղ ա թ ժ ա ե գօմանտասընտա օլան Ն նումէրօ վաբօր, կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ սապահը սոն սէֆէրինտէ բէք պէօյիւք պիր գաղատան գուրթուլտու, չէօյլէ քի վաբօր պիր սանիյէլիք մէսաֆէ տահա կէրիտէ պուլունսա չիւրհէսիզ պիր գաչ տագիդէ զարֆընտա պաթապիլիրտի։ Զիւնքի վաբօրուն գըչը տաղըլաճագ եէրտէ օրթասը աչըլըպ պիթէճէքտի։ Ֆագաթ պու հալտէ տէ Ֆրանսըզլարը – էէ չը մաէօր է դէ տէտիքլէրի կիպի վաբօրուն չիւրիւքլիւիւ վաբօրու գուրթարտը, չիւնքի գրէ ըսգարմօզլարը օ գատար չիւրիւք օլմասա էօյլէ օրթատան գրբըլըպ պէչիլմէյիպ, գըչտան տա կէմիյի աչապիլիր վէ սու ալտրըապիլիրտի։

Պունտան միւրատըմըզ վաբօրդէն վէ եիւղէրճէ բաքիպէրինին կիրիֆթար օլտուղու հալը տէհչէթամիզի թարիֆ իթմէք տէյիլ տիր, պունլար վաբօրուն իչինտէ պուլունուպ տա կէօրէնլէրտէն պաշգասընա հիչ պիր թարիֆ իլէ ադնաթըլըր չէյլեր տէյիլ տիր, տէյլեճէյիմիզ պաշգա չէյ տիր։ Կէրէք ատա վէ կէրէք Գատըքէօյ վաբօրլարը հագգընտա պիր հիսսի ումումի վար քի պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր կիւն պու վաբօրլարտան մութլագա պիր պէօյիւք գազա չըգտաճագ տըր։ Վէ տէհչէթլու պիր նէթիճէ տէ կէօրիւլէճէք տիր։ Վէ լիսանը խալգ։ լիսանը հագգ ֆէհվասը պիր քէրրէ տահա թէհաղդուգ իտէճէք տիր։ պու ճիւմլէ իլէ պէօյլէ պիր մուխթարայը ագիմէյի տէրմէհան իթմէմիզտէն տէ պիր ֆայտէ հասըլ օլաճաղընը պիզտէ ումում ահալի տէ իւմիտ իտէմէյիզ։

Խաթանդն պէօյիւիւ թէրսանէնին վաբօր թիճարէթինէ գալգընըպ վաբօր իչէթմէսի տիր, պունա պիր չարէ օլմասրգտան սօղրա, գուսուրու հէպ պօշ տըր։

Ցէվէթ իտարէլէրինին պէօյլէ չէյլերէ գարըշմամայարը պիւթիւն ճիհանտէ հիւքմ օլմուշ պիր դաղիկէյի միւսէլլէմէ օլտուղու ալէմ մալիւմ իքէն, տիկնէնիլմէյիպ հալա տէվամ օլունտուղու հալտէ պայգա նէ չէյ պունա թէյսիր իտէպիլիր։ Չարէսիզ չէյ իլէ ուղրաշմագ, ապէս իլէ մէչղուլ օլմագ տըր։

Իմմի պիզիմ եարատաղըմըզ չէյ օրա օրա Շիրքէթի Մախսուսէյէ շու պիր իքի նասիհաթը վէրմէք տիր։

Մատէմ քի վաբօրլարը պու հալտէ տիր, մատէմ քի սէնէվի ադալլի ալթընը սէքսէն եա եիւզ պին լիրա վար՝ տաթը չիւրիւք վաբօրլարը հիւսնիւ իտարէյէ վէ թամիրէ քէտֆի օլմայօր, պիզճէ պունա իքի եօլ վար։

Շիմտիլիք եալնըզ իքի սաղլամ վաբօր պուլուպ պունուն պիրինի Գատը քէօյ, վէ տիկէրինի Ատա եօլունա թային իթմէյի։ Պունար եօլճու ալաճագ տէյիլ, իլա եօլտա օրան սագ ամթըզլարա իմտատա եէթիշմէք իչիւն սապահտան ադշամա գատար պիրի միւթէմատի Գատը քէօրիւնտէն քէօրրիւյէ օրան եօլուն օ պիրի տէ Ատալար իլէ Սթամպոլ արասընտա օրան եօլուն թա օրթա եէրլերինտէ տուրուպ, դարտանլար պիրեր գուվվէթլի տիւրպին իլէ եօլտա օրան վաբօրլարըն հուլինի կէօշէթմէյի տիր քի, հանկըսընա պիր դաղա օլուր իսէ տէրագագ իմտատընա եէթիշսին։ Զիւնքի կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ Ն նումէրօ վաբօրա օրան գաղա աշիքեար իսպաթ իթտի քի, պէօյլէ պիր գաղատա հէմ իմտատ կէճ եէթիշիյօր, հէմ տէ են սոն իմտատա կէլէն եինէ իտարէյի մախսուսէվաբօրու օրույօր։

Պու ուսուլա բայէթ օլունտուղու հալտէ, արթըգ հէր քէսին վախիէթինի եաղըպ տա էօյլէ վաբօրա պինմէյի պէյքիմ հաճէթլերի գալմազ, չիւնքի պիր իմտատ իւմիտի օլսուն գալպլէրէ գուվվէթ վերէպիլիր, վէ պու ուսուլտան պիր մուհասսէնաթ հասըլ օլտուղու հալտէ, սօղրա իքի վաբօր տէօրթ տէ օլապիլիր ալթը տա։

Պու ուսուլ չիրքէթէ մասրաֆլը կէօրիւլիր իսէ, տահա պիր գօյայ վէ քեարլը եօլտա տա վար։

Լօնտրատա ռէլդէն էոլղէ նամը իլէ իչի հավա իլէ աօլու պիր նէվի քուչագ վար քի, օնու պէլինէ պաղլայան քիմսէ տէնիզ տուչսէ տէ պաթըպ պօղուլմազ վէ իմտատա պէքլէյէպիլիր։ Շիրքէթ սէրիան պունլարտան պէշ օն պին առէտ կէթիրտիպ, իսկ՝ լէլերտէ պիրեր տէբօղիթօ աչմաը, չէօյլէ քի հէր վաբօրա կիրէն, եախոտ իսթէյէն պիլէթ ալը կիսի պիրեր իքիչեր զուրուշ իլէ պունլարտան պիրինի քիրալայը պէլինէ պաղլասըն վէ քէօրրիւյէ եա Գատը քէօյիւնէ եա Ատալարա սէլամէթլի վասլ օլտուգտա գուչաղը եինէ տէբօղիթօսունա թէսլիմ իթթսին։ Պունտան հէմ միչթիրլիրէ պէօյիւք պիր էմն յէթ վար հէմ տէ գումբանեայա պէօյիւք պիր քեար, չիւնքի խայալ պիլէ իտէմէյիշ քի պատազին պէօյլէ պիր գուչաղը պէլինէ սարմայրագ վաբօրա կիրէն պուլունապիլիսին, վէ օ տա պիր իքի ղուրուշ էսիրկէմէք իչիւն։

Պիզ պունու իսթիհզա իչիւն եաղմայօրուզ, չիւնքի էւրօբատա տահա մէչհուր գումբանեա վաբօրլարընտա պիլէ եոլճուլարա պէօյլէ գուչաղլար տաղրթրլրը վէ չօղ եէրտէ նիզամը իդթիզասընտան տրը։ իմմի պունու եաղմամըզ իսթիհզա մանասընա օլմայըպ, հէրնի հաճէթտէ գուչագլար կէլիր վէ գումբանեա քեար իտէրսէ, օ վաղթ պիր դօմիսիսն թարէպինէ հագգ բէյտա իմմէք իչիւն տիր։ Պու տա օլմասա եօլճուլարտան ալաճաղըմըզ թէչէքքիւրլերի տէ, քեաֆի ատտ իտէրիզ։

ՄԷՔԱԵԹԻՊ

Վարնա մուխպիրիմիզտէն աքիտէքի մէքթուպու ալմըշըզ տըր։

Վարնա, 19 օգոստոս
(կէչէն հոմա էրթէսի)

Ա. — Պու կիւն ճիւլուսը հիւմայուն օլմագ հասէպիլէ, սապահլայրն կէրէք Օսմանլը իսթիհքեամաթընտան վէ կէրէք Ռուս օրտուսունտան թօրլար աթըրմըշ տըր, վէ մուախխարէն սահաթ եէտի բատտէրիրինտէ, Ռուս ժէնէրալլարը մայէթլէրինտէ ոն նէֆէր սիւարի իլէ տայիրէյի հիւքիւմէթէ կէլիպ, Գայսէրիչէլի Ահմէտ բաշա հազրէթլէրին ըէսմի թէպրիքի իֆա իյէտիրէր։ Միչարիլէյհ տախի, Վարնա միւթէսարրըֆը Միւնիպ բաշա հազրէթլէրի իլէ գօմանտան բաշա վէ իմամէրայը ասքէրիյէսի նէզտինտէ օլարագ, վէ քեաֆիֆէսի տէ էլպիսէի ըսմիյէլէրինի լապիս պուլունտուգլարը հալտէ, միչարիլէյհիմիզ գապուլ, վէ իհթիրամաթը լաղմէնի իճրա պույուրտուլար։ Պու արա հիւքիւմէթ ավուսունտա պ'ը պէօյիւք ասաքիրի Շահանէ սելամա տուրուպ, մուղիգա տախի չալընմագտա իտի։

Բ. - Կէչէն կիւն Ռուսճուգա ադիմէթիմտէ, առաջնորդումուզ Գեր. Յովհաննէս վարդապետ Գրիգորեանը, զիյրի իտարէսինտէ պուլունան միլլէթ հագգընտա օլան սայ ու իդտամաթը վէ աղլ ու տիրայէթի էսէրի օլարագ Ռուս հիւքիւմէթի ճանիպինտէն նէ տէրէճէ մազհարը թէվէճճիւհ օլտուղունու վէ քէնտիսի ան ասըլ Ռուսճուգլու օլուպ կէնճ վէ ագիլ պիր զաթ օլտուղունտան, միլէթի սայիրէնին տախի մուհիպպի օլտուղունու կէօրտիյիմտէ, միլլէթիմիզին պէօյլէ պիր առաջնորդա մալիք օլմասընա հագգըպաթէն սէվինտիմ. միւտաիլէյհ հագգընտա իսթիհսալ իյլէտէյիմ պաղը մալիմաթը կէլճէճէք բօսթա արզ իտէճէյիմ։

Գ. — Ռուսճուգտա Ռուսլար Պուլղարլարտան բէյտէրբէյ ասքեր ալմագտա տըրլար. գուրա նէֆէրաթը կէչէնտէ չարշու իչինտէ պաղը Թիւրքլէրէ վէ ֆէպիլէրէ հագարէթ իթմըշլեր իսէտէ, հիւքիւմէթ տէրագագ պունուն էօնիւնիւ ալմիշ տըր։

Ռուսճուգ գալաբրըմարը քէմալը քէրմի իլէ թամիր օլունմագտա, վէ չէհիրտէ ասայիշ պէրքէմալ պուլունմագտա տըր։

ԱՒՍԹՐԻԱԿԱՆ ՊՕՍՆԱՏԱ

Պանեալուգա խասթախանէսի իւզերինէ ասըլար թարաֆընտան վուզու պուլան հիւճիւմէ տայիր, պու չէյի բէյէլայն միչահէտէ իթմիշ օլան պիր զաթ, Վիէննանը Բրէս զազէթասընա աթիտէքի մալիւմաթը իթա իթմիշ տիր։

«Ազսթրիան 14իւ սապահը-սը ասըլարը Պանեալուգա իւզերինէ եէրիւմէքտէ օլտուղու միւշահէտէ օլունտու։ Պու ասըլարտան պիր մըգտարը տօղրու խասթախանէ իւզերինէ եէրիւտիւ, քի տէրուէնիտէ 160 նէֆէր խասթէկեան վէ պիր ճէրրահ պին պաչը վէ ռայիր իւչ նէֆէր ճէրրահ իլէ, պիր գաչ նէֆէր տէ խասթէյէ պագան մէմուրլար վար իտի։ Պանեալուգա գումանտանը միրալայ Շամէց, քէնտի էմրի թահթընտա բէք աղ ասքէրի օլտուղունտան, խասթէխանէնին մուհաֆազասընա մէմուր իթմ քի իզրէ պիր մըգտար ասքէր իֆրաղ իտէմէմիշ իտի։ Ճէրրահ պին պաչը խասթէխանէնին պիւթիւն գարուլարընը գաբատը, վէ խասթէխանէնին պինասը քեարկիր վէ գավվ պիր պինա օլտուղու հալտէ, միւսմանլէյհ պին պաչը մուգավէմէթ թէտարիք կէօրտիւ։

Ասըլար, թիւֆէնք իլէ բէնչէրէրէ աթէչէ պաչլատըլար, ֆագաթ քիմսէ եէ պիր զարար ասգունմադը։ Սաաթ 9ում ասըլար, թապիպլէրին վէ խասթէխանէ մէմուրիրինին աթէչինէ բաղմն հիւճիւմէ պաչլատըլար, վէ պէօյիւք գարուլու գէրբըպ, իչէրինէն պիր պէօյիւք ասը, խասմէխանէնին իչէրիսինէ եիւրիւյիւշ իթմիս թապիպլէր, սաղ սաղ ասըլար էլինէ տիւշմէմէք վէ զէհիր վասթասըլա, տէհչէթլի պիր էօյիւմ տէն գուրթուլմագ իչիւն, պիր էլլէրինտէ բըլօվվեր վէ տիկէր էլլերինտէ պիր զէհիր չիշէսի իլէ, ասըլարը պէքլէմէքտէ իտիլեր։ Թապիպլէրին պիրիսի վուրուլուպ տիւշտիւ վէ պիր պաչգասընէն տա պաչը գրլըճ իլէ քէսիլտի։ Պու արալըգ, սօղագտա պիր պէօյիւք նիզամ ասքէրինին աթէչի իչիսիլտի։ Պիր տագրդա սօնրա, պիր թօր աթէչի իճրա իտիլէրէք, եիւղ գատար պաչը պօղուզ եէրէ սերիտի, ասըլարընը պագբըսը տա բէնչէրէլէրտէն աթլայարագ գուրթուլտուլար։ Խասթէխանէնին միւճիզ նէվինտէն օլարագ չու վէճճ իլէ խէլասը, սերիէն Ալթ—կրատիսգատան եէթիշմիշ օլան պիր թօրճու զապթինին էսէրի հիմմէթի իտի։ պու զապթի, խասթէխանէ ատէմէրինի վէ խասթէկեանը, տէհչէթլի պիր էօյիւմտէն գուրթարմագ իչիւն, թամմ վագթընտա իմտատա կէլմիշ իտի։»

Լրզրումտան եաղըլարընա կէօրէ, չէհիրի մէզբիւր ահալիսի կիթտիքճէ ազալարը կիպի, էրմէնիլերին էքսէրիսի Ռուսիաեա հիճրէթէ հազրլանմագտա տըրլար. Ռուսլար եագընտա ազիմէթ իթմէյէճէքլէր զանընը, ահալիի իսլամլարն տախի հիճրէթ իտէօրլար. շիմտիէ գատար պէշ եիւղ իսլամ ֆամիլեասը հիճրէթ իթմիշ տիր. խասթարգ սէպէպլէր զաֆա տիւշար օլմուշ օլան ասաքիր Գարսա ազիմիթէ էմր ալտըլար։ Էրզրում իլէ Թրապզոն պէյնինտէքի թարիդ սըրդաթ, վէ հայտուտլուգ սէպէպլէր ըէք թէհլիքէլի պիր հալէ կէլմիշ տիր։

Ճ. Հալաբէ

— Մէրսինտէն Գուրիէ տ'Օրիանա Եաղլըգլարընա կէօրէ, շէհիրի մէզքիւրէ կէօնտէրիլէն մուհաճիրինին իզտիհամընտան վէ հավանքն վի խամէթինտէն շէհիրի մէզքիւրտէ սրթմտ վէ սայիր իլլէթլէր զուհուր իտուպ, էքսէր խայգ սրհէթլէրիսի մուհաֆաղա իչուն հիճրէթէ մէճպուր օլմուշլար տրը. հիւքիւմէթի մահալիեէ մուհաճիրլէրին իչ թարաֆլարա նագլինէ չալըշը.յորա տա, նագլիեէ հայվանաթը պուլամայոր իմիշ։

—Իսթիլաեա տայիր Ավսթրիա իլէ գարարլաշտրրբյան մէվատը իզահ իտէրէք Պօշնագ միւսլիմանլարընը թէսլին իչին, թարաֆը հազրէթի բատիշահիտէն Պոսնաեա պիր մէմուրու մախսուս իզամ գելընաճաղը խապէր վերիլիյոր։

—Էվվէլքի կիւն Ա.յա Սթէֆանօսա 20 նէֆէր Ռուս միհէնտիսի վարիտ օլմուշ տուր։ Օտէսա լիմանընը ինչա իթմիշ օլան Մ. Լիչին պու միհէնտիսլէրին պաշքնտա պուլունմագտա տրը։ Պունարընն մէմուրիեէթի, Ռուս սուաքիրինին վարօրա ըաքիպ օլաճաղը սէվահիպտէ պագը եէնի իսքէլէլէր ինչա իթմէքտէն իպարէթ տիր։

—Էվվէլքի կիւն Ա.յա Սթէֆանօստան, Պէյրաք ատա լօգանթաճըլարընտան պիրիսինէ թէլէկրաֆ չէքիլիպ, տիւն ագշամ ի չիւն, 120 քիշիլիք պիր զիաֆէթ թէտարիքի կէօրմէսի սիրարրշ օլունմուշ տուր։ Եիւզ գատար Ռուս զապթանը, վաթանլարընա ավտէթլէրի միւնասիպէթիյլէ, սօն տէֆա օլարագ պէյլէ պիր զիաֆէթ վէրմէյի թասավվուր իթմիշլէր իսկ։

—Կէչէն ճումա կիւնիւ Ռուսիա իմբէրաթօրու Օտէսայա միւվասլէթի իտուպ, օրատա պունան ասքիրէ պիր ըէսմի կէչիտ իճրա իթտիրաքտէն սօնրա, վարօրա ըաքիպէն Սէվասթօբօլա ազիմէթ իթմիշ տիր։ Իմբէրաթորիչա Սէվասթօբօլտա պուլունմագտա տրը. Սէվասթօբօլա կիթմէտէն, իմբէրաթոր Օշագովտաքի ասքէրիտէ մուայլէնէ իթմէք նի եէթինտէ իսկ։ Իմբէրաթոր վէ իմբէրաթորիչա, Սէվասթօբօլտան Լիվատիաեա կիտէճէքլէր տիր։

—Տէյլի թէլէկրաֆ նամ ինկիլիզ զազէթասը տէեօրքի, լօրտ Տըֆֆերինին չիւհէսիզ աշ չոգ տա իտարէճէ պիր նուֆուսլա Անատոլու ինկիլիզ գօմիսէրլիյինէ թայինի խապէրի իզէրինէ, պիւթիւն Օսմանը էսհամընա իթիպար վէրիլմիշ տիր։ Լօրտ Տըֆֆերին, սապէգ Դանատա վալիսի օլուպ, քէնարինի ահալիյէ բէք սէվտիրմիշ իսկ։ Լօրտու միւշարիլէյ, 1860 սէնէսի Սիւրիա մուգաթէլէսինէ տայիր իճրայի թահգիգաթա մէմուր օլան գօմիսիօնը մուխթէլիթտէ ինկիլիզ մուրախսասը պուլունմուշ, վէ պիր սէնէ չու մէմուրիեէթտէ գալըպ, 1861 տէ ինկիլթէրրատա ավտէթ իթմիշ իսկ։

—Մէսէնճը զազէթասընա եազըլան պիր մէքթուպ, ալաֆբրանգ ատաթ իսթիմալը, իչէրին վագթընտա կէօրիւմէսի իչին էրկէմ օլտուղունտան պահս իտուպ, իճրա օլունաճագ բոյահաթ սրրասընտա, օսմանը սաթընը տա ալաֆրանգա սաթտա թէպտիլինի թալեպ իտէյօր։

—Ռուսիա սէֆարէթխանէսի պէրլինճի թէրճէմանը Մ. Օնուպիր գաչ կիւն իչիւն մէզունիյէթլէ տիւն Օտէսատա ազիմէթ իթմիշ տիր։

—Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ, Տէրսաատէթ ճիվարընտան Պուլգարիսթանա կէրի ալընաճագ օլան Ռուս ասքէրինէ գօմանտա իտէճէք տիր. միշարիլէյհին օրտու մէրքէզի էվվէլա թէքիրտաղը վէ պատէհու Պուրգաս վէ Նիհայէթ վարնաեա նագլ օլունաճագ տրր։

(Մէնէճը)

—Ռուսիանքն վէ Ավսթրիանքն Պուգրէշ բօլիթիգա մէմուրլարը սէֆիր բիթպէսինէ թէրֆի գելընմշլար, վէ սայիր տուէրի մուազզամա բօլիթիգա մէմուրլարքն տախի անգարիպ պու բիւթպէսէ թէրֆիի մէմուլ պուլունմուշ տուր։

— Քէրիչէ Յայթունկա Վիէնատան ազօսթօս 24 թարիխէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Զաթը հազրէթը բատիշահի, Աւսթրիա իմբէրաթորունա պիր թէլէկրաֆ քէչիտ իտուպ, Պոսնա սարայ ահալիսի իյէ միւմքին մէրթէպէ միւայէմէթլէ մուամէլէ իթմէլէրինի, Աւսթրիա գօմանտանլարընա էմր ու թէնպիհ պույուրմասընը, իմբէրաթորու միւշարիէյհ հազրէթլէրինէ բէճա կէլմիշ, վէ Ֆրանսա ժօզէֆ հազրէթլէրի տախի. Զաթը հազրէթը Բատիշահինին սրզուսունա թէվֆիգի հարէքէթ իթմէկէ միւսաբաաթ իթմիշ տիր։

— Մ. ժօրժ Զարիֆի, ֆամիլեասը լա պէրապէր չու կիւնլէրտէ Բարիսէ ազիմէթ իտուպ, դէչը օրատա կէչիրէճէք տիր։ Մէսէնճբրտա օդունտուղունա կէօրէ, միւմայիլյէին չու սէյահաթը, պիր իսթիգրազ ադաբ թէսավվուրունա հավ իտիմիշ իսկ տէ, հադիդաթը հալ պէօյէ օլմայբպ, Մ.ժօրժ Զարիֆինին Բարիսէ կիթմէսի, իքի սէնէ միւատէթ կէօրտիւյիւ իչլէրին եօրղունլուղունու չըգարմագ մագսէտինէ մէպնի տիր։

— Աւսթրիա իմբէրաթորու, Ֆրանսա խարիճիեէ նազիրը Մ. Վատինկթօնա, Սէնթ-Լէթիէն նըշանընքն պէյիւք խաչընը իթտու իհսան իլէմիշ տիր։

— Ֆար տիւ Պոսֆորտա օդունտուղունա կէօրէ, հիւբիւմէթի սէնիյէնին Դօսօվա սահրասընտա պիր օրտու թէչքիրի վէ Սէլոնիք չէհրի իլէ վիլայէթինին պագը նօգթալարընա իսթիհքամ վէրմէսի, չու սէպէպէ մէպնի օլույօրքի, Ավսթրիա հիւքիւմէթի, քէնտի ասքէրի Պոսնա վէ Հերսէքտէ իլէրուլէտիճքէ, մանթլուպաթընը արթըրմագտա վէ մուդավէլէնամէ իչիւն իտիլէն միւդաքէրաթտան պիր նէթիճէ հասըլ օլամայաճաղընա գօրդու վէրմէքտէ օլուպ, Պապը Ա.ի, հիչ օլմազսա էյալաթը մէգքիւրէնին պէրի թարաֆընտա օլան մահալլէրտէ իհթիյաթտա պուլունմագ արզու իտուպ, իսթիլասը գօնկրէսինին դարարը տախիլինտէ օլմայան պագը նօգթալարա գուվվէի ասքէրիյէ սէվգինէ գարար վէրմիշ տիր։

Ատանա 12/23 աղօս. 1878

. . . Էֆէնտի,

Ասիթանէտ Շերիֆ բաշա խաներնտա Ատանա թիւճճարընտան Աւետիս աղա Սիսլեանը չիրքէթիմիզաէն իխրաճ օլունտուղունտան իլանընա իպթիտար զըլընը էֆէնտիմ.

Սուրէն Սիսլեան վէ ընկէրլէրի

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՀԱՄԱԶԳԵԱՑ

Գըզլար իչիւն Պէյօղլունտա եէնի պիր մէքթէպ

Եէչէն հաֆթա չըգան նիւսխէլէրիմիզաէն պիրիսինտէ խապէր վերմիշ օլտուղումուզ վէճհէլ, Ընտօնեան թարիգաթը, Պէյօղլունտա Լայէ սօգաղընտա Նմր. 11 մէզքիւր Համազդեաց մէքթէպի էպնիեէսի տախիլինտէ, գըզլար իչիւն պիր մէքթէպ իհտասու թէէսիս իյլէմիշ տիր։

Պու գըզլար մէքթէպինին իլաննամէի մախսուսու Եէտիմիզէ վասըլ օլմուշ իսկ տէ, այնիյլէ տերճէ Եէրիմիզին միւսաատէսի օլմատըղընտան, իլաննամէի մէզքիւրտէն պիլ իմթիսար աթիտէքի մալիւմաթը նագլէն տէրճ իտտերիզ։—

Գըզլար մէքթէպինին միւտիրէրի, ֆազիլէթլու Հ. Յովհաննէս Ծաղիկեան վէ ֆազիլէթլու Հ. Մաղաքիա Օրմանեան վարդապետլէր օլտուղը. կիպի, չիմտիյէ տէկին ինամակալուհիլիք մէմուրիյէթինի դապուլ իթմիշ օլան գատընլար տախի Տիկին Նազիլի Վահան վէ Տիկին Թադուհի Կէօչէեան օլուպ, խնամակալութիւն հէյեթի հէնուզ թէքմիլ օլմամըշ տըր։

Բրոկրամ միւճիպինճէ, թէտրիս օլունաճագ մէարիֆ չունըարտան իպարէթ տիր, եանի Հայրէն, կրօնագիտութիւն, Սրբազան պատմութիւն, Ազգ. պատմութիւն, Ընդհանուր պատմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Թուաբանութիւն, Գեղագրութիւն (եազը) Գծագրութիւն (րէսմ), Զեռարուեստք (տիքիշ վէ սայըր էլ մարիֆէթլէրի)։ Պունըարտան մատտա, ֆրանսերէն լիսանը տախի մախսուս պիր տրգգաթ վէ զայրէթլէ թէտրիս օլունաճագ տրը։ Թահսիլի մէճպուրի օլմայբպ՝ իխթիյարի օլարագ վէ այրուճա թէտրիս օլունաճագ ուլում, Դաշնակ (բիանո) վէ Երաժշտութիւն (մուղիգա) օլուպ, ինկիլիզճէ տախի պու գապիտէն տիր։

Ագշամա գատար մէքթէպտէ դալմագ, քէնտիլէրինէ զայրը միւմքին օլան պէյիւք գըզլար իչուն այրուճա պիր սուրէթի թէտրիս գարարլաշտրրբլբպ, պունլար սապահլարը 2-3 սաաթ տէրս ալտրգտան սօնրա, խանէլէրինէ ավտէթ իտէճէք տիրլէր։

Պէհէր չայիրտ մահ պէ մահ էլի զրուշլուգ պիր գայիմէ վերճէճէք տիր։ Ֆագաթ միւսթէճնա ահվալ հագգընտա, մէքթէպին միւտիրիյէթինէ միւրաճաաթ օլունապիլիր։

Իշպու գըզլար մէքթէպի էօնիւմիզտէքի իլուլ (սեպտեմբեր) այընքն պիրինճի կիւնիւ քիւշատ իարիլեճէյինտէն, վէ չայիրտանքն պու թարիխտէն ագտէմ իսմէրինի դայտ իթտիրմէլէրի լազըմտէն պուլունտուղունտան, չայիրտ վէրմէք իսթէճէնլէր թարիխի մէզքիւրէ տէկին սապահլարը սաաթ 3 տէն 5 է գատար մէքթէպի մէզքիւրէ միւրաճաաթլա, միւտիր Հայրար իլէ կէօրիւշմէլի տիրլէր։

Անտօնեան թարիգաթընքն չու միլէթբէրվէրանէ թէչէպպիւսիւ, զայէթլէ չայանը թագտիր ու թահսին օլմաղա, միլէթ թարաֆընտան նայիլի թէշվիգ օլուպ, մուվաֆֆագըլէթի քեամիլյէ մազհար օլաճաղընը գավիէն մէմուլ իտէրիզ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագշ. գաք.		15- 1
Գու սապահ 23 Օլսոս. աչ.		15-
Իսթիգ. 65 (Մութօն)	% 6 ֆ.	84
» 65 »	6% ֆ.	86
» 69 (Բինար)	6	82
» 72 (Պօնտիս Թրէզօր)	Լ.	26
» 73	6% ֆ.	75
Բուամէլի շրմէնտրֆէր	3	57-
Ագճէ ֆայիզի	0/0	12-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	5-20
Ստամպօլ պանգասը	6-20
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-10
Թրամվայ	1-20

—

ԱՐՁԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

		Դր. Փր.
Օսմ լիրասը 100 ղր. տան		
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		106-20
Մէթալիք	»	121-
Պագըր	»	177-20
Գայմէ	»	300-
Ինկիլիզ լիրասը		109-
Ֆրանսըզ ալթունու		87- 4
Բօլ		89- 6
Գրիմից ալթունու		51-

ՀՐԱՒԷՐ

ՍՈՒ ԱԶԳԱՑԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆ

Ազգային ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ օգոստոս 25 ի Ղ.աթիա։

Ատեանը պիտի բացուի ճիշդ ժամը 6ին և գոցուի 10ին։

Հրաւիրեալ են երեսփոխան էֆէնտիները՝ իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

21 օգոստ. 78 Կ. ՊՕԼՍՈՅ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Տեղեկագիր Համարակալութեան դիւանի՝ Պատրիարքարանի պաշտօնակալաց ամսականի խնդրոյն վրայ.
2. Տեղեկագիր Դատարարակութեան դիւանի՝ դպրոցական նոր տրոց հաստատութեան համար։

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

—

ԻՏԱԼԻԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼ

ՎԱՌՕՐԼԱՐԸՆԸՆ ՎԱԴԹ ՈՒ ՀԱՐԱՒԵԼԷՐԻ

Իշպու 1294 սէնէսի Ագոստոսուն 16ընճը չարշէնպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻՒԻ

Սեվվիյէ սէֆէրլէր · Ատալարտան սապահլարը քէօրիւյէ

Սաաթ 12 տաք. Պ. Ատա, Հէյ. Դնալը։ (Իշպու սէֆէր եալընքդ բազար էրթէսի կիւնլէրի)

Սաաթ 12 Տ. Պ. Ատատան ճագ. Հէյպ. Պուրկ. Դնալը. (բազ. էրթ. կիւնլէրի սաաթ եարըմա)

Սաաթ 12 Տ. 15 Բէն. Դար. Պ.Ատա ճագ. Հէյպ. (1 15 Պ. Ատա)

Սաաթ 2. Տ. 30 Պ. Ատա, ճագ. Հէյպ Պուրկ. Դնալը։ (Բազ. էր. 3 15).

Ս. 7 Տ. 15 Բէնտ. Դարթ. Պ. Ա. ճագօմ, Հէյպ, Պուրկ. Քնալը, Դատրք.

Քէօրիւտէն Ատալարա

Սաաթ 1 Տ. 30 Պ. Ատա (բազ. էրթ .կիւնլէրի)

Ս. 2 Տ. 45 Քատր. Քնալը, Պուրկ. Հէյպ. ճագ. Պ. Ատա, Դարթ. Բէն.

Ս. 8 Տ. 45 Քընալը. Պուրկ. Հէյ. ճագ. Պ. Ատա.

Ս. 9. Տ. 45 Հէյպ. ճագ. Պ. Ատա. . Գարթ. Բէնտիք.

Ս. 10 Տ. 45 Քնալը Պուրկ. Հէյ. Պ. Ատա.

ԲԱՁԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան Քէօրիւյէ

Ս. 11 30 Պ. Ատատան

Ս. 12 Բէնտ. Դարթ. Պ. Ատա, ճագ. Հէյպ. Պուրկ. Քընալը, (12 45 Պ. Ատատան)

Ս. 12 Տ. Պ. Ատա, Հէյպ, Քատրք. Քընալը.

Ս. 7 Տ, 45 Պ, Ատա, Հէյպէլի Պուրկ. Քընալը.

Ս. 8 Տ. Բէնտ. Դարթ. Պ. Ատա. ճագ. Հէյպ. Պուրկ. Քնալը, Քատրք. (9 տա Պ, Ատատան)

Ս. 10 Տ. Պ. Ատա, ճագօմ. Հէյպ. · Քատրք

Քէօրիւտէն Ատալարա

Ս. 1 30 Քատրք. Քնալ. Պուրկ, Հէ.յ.ճագ. Պ.Ատա Դարթ. Բէնտ.

Ս. 2 Տ. 30 Քատրքէօյ. Հէյպ. ճագ. Պ. Ատա.

Ս. 3 30 Քընալ. Պուրկ. Հէյ. ճագ. Պ. Ատա։

Ս. 10 Քնալը Պուրկ.Հէյպ. Պ. Ատա, Դարթ. Բէնտ.

Ս. 11 Քատրք. Հէյպ, Պ, Ատա։

Ս, 11 Տ, 30 Պէօյիւք Ատայա։

—

ԲԱԶԱՐ ՎԷ ԵԼՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

ԱՅԻԹԷՖԱՆՕՍ ԹԱՐԻԳԻ

Այիսթէֆանօստան Քէօրիւյէ

սաաթ դաք.

12 15 Այիսթէֆանօս. Մաքրիք. Յամաթ. Եէնիգաբ. Գումդ.

3 30 Այիսթէֆ. Մաքրիք.Սամաթ. Գումգ.

8 Այիսթէֆ. Մաքրի. Սամաթ. Եէնիգաբ. Գումգ.

10 30 Այիսթէֆ. (բազար կիւնլէրի Մաքրիքէօյ)

—

Քէօրիւտէն Այիսթէֆանօսա

սաաթ դաք.

1 30 Այիսթէֆ. (բազար կիւնլէրի Մաքրիքէօյ)

4 Գումգ. Եէնիդ. Սամաթ. Մաքրիք. Այիսթէֆ.

8 Գումգ.Սամաթ. Մաքրի Այիսթէֆ.

10 30 Գումգ. Եէնիդ. Յամաթ · Մաքրիք. Այիսթէֆ.

—

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիտ չըմէնտրֆէրի գաթարլէրինէ միւթէսատիֆ

ԵԼՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Քէօրիւտէն

սաաթ դաք.

12 5 Իզմիտէ հարէքէթ Նօ 2

2 Ղայրը միւթէսատ. »

7 45 Իզմիտէ հարէքէթ » 4

10 30 Բէնտիքէ » » 6

Հայտար բաշատան

սաաթ դաք.

1 Բէնտիքտէն Նօ 3

3 30 Իզմիտտէն » 1

9 Ղայրը միւթէսատ ;

11 15 Իզմիտտէն » 5

—

ԼԴԱՏԸԲԷՕԳ ԹԱՐԻՒԻ

Եէվմիյէ սէֆէրլէր Բազար սէֆէրլէրի

Քէօրիւ տէն	Քատը քէօյտէն	Քէօրիւ տէն	Քատը քէօյտէն
Ս-ք	Տ-ք	Ս-ք	Տ-ք
12	12	12	12
1	1	1	1
1 45	1 45	2	2
2 30	2 30	3	3
3 15	3 15	4	4
4 15	4 15	5	5
5 30	5 30	6	6
8 30	8 30	9	9
9 30	9 30	10	10
10 30	10 30	11	11
11	11	12	12
12	11 45		

—

ՏՕՔԹԷՕՐ ԴԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Տօգթէօր Տիրան էֆէնտի Դաբամաճեան, եէնիգաբուտա Քիլիսէ ճատէսինտէ Ալ պօյանը օգաղընտա վագը Նօ 40 խանէտէ, ճումա կիւնլէրի սաաթ 5 տէն 8 է գատար խայրաթ պագմագտա օլուպ, վէ բազար իրթէսի վէ չարշէնպիհ կիւնլէրի սաաթ 7 տէն 10 ա գատար Գօսգատա վագը Քիւչիւքեան էճզահանէսինտէ պուլունմագտա տրը։

Տօգթէօրու մումայիլյէին էհլիսէթ ու նէզաքէթի պէրքէվալ պուլունտուղունտան, քէնտույէ միւրաճաաթ իտէն զաթլարրն մէմնունն օլաճագլարը մէմուլի գավիտէն տիր։ 15-4

Սահիպի իմզիաղ
Ընտոն Ղազարեան

ՄԱԹԹԱՈՍԸ Ե. ԳՈՎԱՍԵԱՆ
Միթանպօյտա Քիւրքմի խանը Ն 26